

Přistoupení do řízení

Při rozhodování o přistoupení dlužníka v reorganizaci jako dalšího žalovaného do řízení, v němž se přihlášený věřitel (jako žalobce) domáhá vůči insolvenčnímu správci (jako žalovanému) určení pravosti, výše nebo pořadí své nevykonatelné pohledávky, není významné, zda vůči dlužníku v reorganizaci přihlášenému věřiteli uplynula lhůta k podání incidenční žaloby před podáním návrhu na přistoupení dlužníka v reorganizaci do řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 ICdo 25/2013, ze dne 28.11.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce C.I.F., s. r. o., se sídlem v B., zastoupeného JUDr. L.G., advokátkou, se sídlem v B., proti žalovanému Mgr. Ing. I.H., advokátu, se sídlem v P., jako insolvenčnímu správci dlužníka SCB F., a. s., o určení pravosti, vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 28 Icm 1417/2011, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka SCB F., a. s., se sídlem v Č.B., vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 28 INS 1740/2011, o dovolání žalobce proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. září 2012, č. j. 28 Icm 1417/2011, 101 VSPH 253/2012-112 (KSCB 28 INS 1740/2011), tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 5. září 2012, č. j. 28 Icm 1417/2011, 101 VSPH 253/2012-112 (KSCB 28 INS 1740/2011), se zrušuje a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobou ze dne 30. května 2011, došlou Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „insolvenční soud“) dne 2. června 2011, se žalobce (C.I.F., s. r. o.) domáhá vůči žalovanému (insolvenčnímu správci dlužníka SCB F., a. s.) určení, že jeho nezajištěná pohledávka za dlužníkem ve výši 4.578.756,08 Kč, přihlášená do insolvenčního řízení vedeného u insolvenčního soudu pod sp. zn. 28 INS 1740/2011, je po právu.

Usnesením ze dne 18. června 2012, č. j. 28 Icm 1417/2011-104, insolvenční soud nepřipustil, aby jako další účastník na straně žalovaného přistoupil do řízení dlužník.

Insolvenční soud - poukazuje na ustanovení § 92 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“) a vycházejí především z protokolu o přezkumném jednání ze dne 3. května 2011 - uzavřel, že připuštění přistoupení dlužníka jako dalšího účastníka řízení na straně žalovaného, které navrhl žalobce ještě před zahájením ústního jednání ve věci dne 4. května 2012, by „s ohledem na situaci“ bylo „zjevně procesně neekonomické“. Měl za to, že žalobce, jehož nevykonatelná pohledávka byla při přezkumném jednání popřena insolvenčním správcem i dlužníkem, měl - jak to vyplývá z ustanovení § 336 odst. 2 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) - incidenční žalobu v zákonem stanovené lhůtě podat jak proti insolvenčnímu správci, tak i proti popírajícímu dlužníku. Protože tak žalobce vůči dlužníku neučinil, „bylo by za situace, kdyby soud připustil jeho vstup do řízení, nutné žalobu směřující vůči němu zamítnout“.

K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 5. září 2012, č. j. 28 Icm 1417/2011, 101 VSPH 253/2012-112 (KSCB 28 INS 1740/2011), potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

Odvolací soud přisvědčil insolvenčnímu soudu v závěru, že při přezkumném jednání byla pohledávka

žalobce popřena i dlužníkem. K tomu doplnil, že tato skutečnost byla žalobci známa, což vyplývá i z obsahu žaloby (odstavec II.). I kdyby se žalobce dozvěděl o popěrném úkonu dlužníka až v souvislosti se zveřejněním seznamu pohledávek přezkoumaných na přezkumném jednání, což se stalo dne 30. května 2011, byl by návrh na připuštění dlužníka, vznesený (až) 4. května 2012, i tak „nepochybně návrhem po uplynutí všech lhůt stanovených v insolvenčním zákoně“. Odvolací soud měl za to, že záměrem žalobce je obejít návrhem na přistoupení dlužníka propadnou hmotněprávní lhůtu k podání žaloby proti popírajícímu dlužníku uvedenou v § 198 odst. 1 insolvenčního zákona (která činí 30 dnů od přezkumného jednání) [§ 336 odst. 1 insolvenčního zákona].

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání, namítaje, že je dán dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř., tedy že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolatel především polemizuje se závěrem odvolacího soudu, že pohledávku popřel při přezkumném jednání i dlužník a že se o tom dozvěděl nejpozději po zveřejnění seznamu přihlášených pohledávek v insolvenčním rejstříku. Setrvává na názoru, že lhůta „k návrhu na přistoupení dlužníka na straně žalované do řízení, iniciovaného touto incidenční žalobou, byla zachována“.

Podle ustanovení § 7 odst. 1 insolvenčního zákona pro insolvenční řízení a pro incidenční spory se použijí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení.

Pro rozhodnutí vydaná v této věci jsou tudíž ustanovení občanského soudního řádu o přípustnosti dovolání přiměřeně aplikovatelná dle § 7 odst. 1 insolvenčního zákona.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2012) se podává z bodu 7., článku II., zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 písm. b/ o. s. ř. a je i důvodné.

Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají. Nejvyšší soud se proto - v hranicích právních otázek vymezených dovoláním - zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 92 odst. 1 o. s. ř. na návrh žalobce může soud připustit, aby do řízení přistoupil další účastník. Souhlasu toho, kdo má takto do řízení vstoupit, je třeba, jestliže má vystupovat na straně žalobce.

Citované ustanovení upravuje tzv. přistoupení účastníka do řízení. Z dispoziční zásady, jež ovládá sporné řízení, vyplývá, že přistoupení dalšího účastníka může navrhnout pouze žalobce. Stanovisko žalovaného k návrhu na přistoupení dalšího účastníka nemá právní význam, a jde-li o přistoupení dalšího účastníka na straně žalované, nevyžaduje se souhlas toho, kdo má do řízení přistoupit.

Navržené přistoupení dalšího účastníka do řízení má právní účinky, jen jestliže je soud připustí; přistoupení do řízení nastává dnem právní moci usnesení. Smyslem institutu přistoupení dalšího účastníka do řízení je umožnit žalobci, aby odstranil nedostatek aktivní nebo pasivní věcné

legitimace, který tu byl již v době zahájení řízení a který by jinak vedl k zamítnutí žaloby (k tomu srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol.: Občanský soudní řád I. § 1 až 200za. Komentář. 1. vydání. Praha, C. H. Beck, 2009, str. 600).

Soudní praxe je ustálena v závěru, že přistoupení dalšího účastníka do řízení soud nepřipustí zejména tehdy, kdyby v důsledku něho nastal nedostatek podmínky řízení, pro který by bylo nutné řízení zastavit, kdyby nebylo nepochybné, čeho se žalobce domáhá proti tomu, kdo má do řízení přistoupit na straně žalovaného, kdyby nebylo jednoznačné, čeho se proti žalovanému domáhá ten, kdo má do řízení přistoupit jako další žalobce, nebo kdyby přistoupení dalšího účastníka do řízení bylo v rozporu se zásadou hospodárnosti řízení (srov. v tomto směru důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. května 2001, sp. zn. 29 Odo 232/2001, uveřejněného pod číslem 9/2002 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, které je – stejné jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu označená níže – přístupné též na webových stránkách Nejvyššího soudu). Platí též, že soud nepřipustí přistoupení dalšího žalovaného do řízení (§ 92 odst. 1 o. s. ř.) i tehdy, je-li zřejmé, že dosavadní žalovaný již v době zahájení řízení nebyl věcně legitimován a že návrhem na přistoupení dalšího účastníka do řízení žalobce obchází institut záměny účastníků ve smyslu ustanovení § 92 odst. 2 o. s. ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2006, sp. zn. 29 Odo 119/2006, uveřejněné pod číslem 1/2007 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

Již v usnesení ze dne 16. srpna 2005, sp. zn. 33 Odo 903/2005, uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 2006, pod číslem 18, pak Nejvyšší soud uzavřel, že při rozhodování o přistoupení dalšího účastníka do řízení (§ 92 odst. 1 o. s. ř.) neposuzuje soud otázku jeho věcné legitimace. Srov. dále (za mnohá) např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. října 2006, sp. zn. 22 Cdo 2416/2006.

Uvedený závěr se nepochybně prosadí i v situaci, kdy v řízení nejsou pochyby o tom, že osoba, která má do řízení vstoupit jako další žalovaný, je ve věci pasivně legitimována, ale (jen) o tom, zda nárok, který je předmětem řízení, byl (vůči této osobě) uplatněn včas.

Jinak řečeno, při rozhodování o přistoupení dlužníka v reorganizaci jako dalšího žalovaného do řízení, v němž se přihlášený věřitel (jako žalobce) domáhá vůči insolvenčnímu správci (jako žalovanému) určení pravosti, výše nebo pořadí své nevykonatelné pohledávky, není významné, zda vůči dlužníku v reorganizaci přihlášenému věřiteli uplynula lhůta k podání incidenční žaloby před podáním návrhu na přistoupení dlužníka v reorganizaci do řízení.

Jak je zřejmé z obsahu spisu, návrh na přistoupení dlužníka jako dalšího účastníka do řízení na straně žalovaného učinil žalobce ústně do protokolu dne 4. května 2012 ještě před zahájením jednání. Za tohoto stavu neobstojí závěr insolvenčního soudu, k němuž se přihlásil i odvolací soud, že připuštění přistoupení dlužníka do řízení by bylo „neekonomické“. V době podání návrhu ještě nebylo zahájeno jednání a insolvenční soud ani nezapočal s dokazováním. Podmínky pro vyhovění návrhu na připuštění přistoupení dlužníka do řízení jako dalšího žalovaného tak ve světle výše formulovaných závěrů byly splněny.

Zbývá dodat, že úvaha odvolacího soudu (o tom, zda návrh na přistoupení dlužníka do řízení byl učiněn včas), nemá místo při rozhodování dle § 92 odst. 1 o. s. ř. a je vyhrazena věcnému posouzení žalobou uplatněného nároku (rozhodnutí o žalobě).

Nesprávný je i argument odvolacího soudu, že záměrem žalobce je obejít návrhem na přistoupení dlužníka propadnou hmotněprávní lhůtu k podání žaloby.

Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu v poměrech sporů o pravost výši nebo pořadí pohledávky se totiž podává, že proti tomu, kdo se má stát účastníkem řízení na základě usnesení, jímž soud připustí

jeho přistoupení do řízení (§ 92 odst. 1 o. s. ř.), se běh lhůty k podání incidenční žaloby staví dnem, kdy návrh na jeho přistoupení dojde soudu (srov. především usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2001, sp. zn. 29 Cdo 2494/99, uveřejněné pod číslem 37/2003 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, jehož závěry formulované pro účely výkladu ustanovení § 24 odst. 1 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání jsou mutatis mutandis aplikovatelné i pro spory o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky vyvolané insolvenčním řízením).

Jelikož dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené usnesení zrušil (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem o. s. ř.) a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta první o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)